

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

* EDINOST izhaja 2krat na teden vsako sredo in soboto o poludna. Cena za vse leto je 60 gld., za polu leta 30 gld., za četrto leta 120 kr. — Posamezne številke so dobivajo pri opravnosti in v trdkah v Trstu po 25 kr., v Berlju in v Ajdovščini po 10 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejmeta Opravnost, via Terrente, »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Terrente«. Nuova Tipografia; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenō; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Sem ter tja po okolici.

(Konec).

Sliši se pač marsikako godnjane nad volilci I. okraja — drugi okoličani namreč, trdno stojec na strani društva «Edinosti», mrmrajo nad samovoljno volitvijo I. okraja, rekoč, da so uprav Škedenjci volili proti vsakej političnej disciplini. Našemenuje poslancu g. Križancu smo uže izjavili: mi menimo, da bode vendar držal z drugimi okoliškimi poslanci in ne podpiral lahonske stranke, ki ga je v volitev priporočevala. Vsaj oni isti, kateri so ga pred volitvami v nebo povisovali in ga priporočali, po volitvi o njem molče ter ga niti mej svoje ne štejejo. Nedostojno se nam pa vendar zdi, da ga isti podkupljivi volilci I. okoliškega okraja po listih zagovarjajo, kakor smo čitali minoli teden v «Adriji»,* rekoč, da g. Križanac ni nasprotnega duha ostalim okoliškim poslancem, in da je Slovenec, pa ne tak kakoršni so drugi; to se pravi, po našem mišljenju, da g. Križanac ni — popolnoma značajen možak in da z nikomur ne drži, razen z lastnim «ego».

Takih poslancev pa, ki niso odločni za jedno, ali drugo stranko, ki omahujejo mejo «da in ne» — v sedanjih kritičnih časih okoličani ne potrebnejo, ampak — oni žele može, ki so njih prepričanja ter odločno z njimi delajo, ne pa zdaj za nje, zdaj pa proti njim. Ako g. Križanac ni tako naroden, kakor drugi od društva Edinosti postavljeni kandidati, ni veden zastopati nobenega okoliškega okraja.

Zaman je pa po toči zvoniti in zaman tudi se srditi nad volilec prvega okraja, ki so delali proti društvu »Edinost« za g. K.; — ker so se

* V istem listu piše urednik sam o gosp. Križancu tako šudno, da se skoro vjem uradna »Adria« se »Slovenskim narodom« ki je ostro napadel g. K.

uže vedli tako nečastno ter posili hoteli imeti onega gospoda za svojega poslanca — habeant sibi — naj si ga imajo in on naj počeuja, kar mu drago, vsaj pri sedanjih razmerah dosti škoditi z svojo neodločnostjo ne bode mogel. In s tem puncum!

Kakor smo slišali, pokali so v Žavljah na večer po dovršenih volitvah na čast novemu poslancu topiči — mi menimo, da so to storili le iz tega razloga, ker je agitatorjem za g. Križanca ostalo morda še kaj denarja, s katerim so nakupili strelnega praha, da z strelanjem svetu oznanijo — da je I. okolišanski okraj volil brez pravega premisleka in s to volitvijo škodil slavi okolice.

Tudi drugod po okolici je bilo ta večer čuti veselo pokanje in živo vpitje, ali zaduge je imelo ves drug pomen, izhajalo je namreč iz zavednega srca, veselega, ker si je izbral moža za poslanca, kakor mu je veste narekovala in ne kakor so siloma hoteli agitatorji nasprotnih kandidatov.

Muogo, res mnogo se je slovenska zavest v okolici okreplila tako, da smelo upamo, da bodo prihodnji časi mnogo boljši in veseljši ter da se nikder ne najde ni eden, ki bi svojo glasovnico na dražbi prodajal, kakor dosedaj, ampak da bodo vsi okraji jedna skupina, jedne misli in prepričanja.

Kakor so zadnjič časniki v Trstu poročali, bodo se v prihodnjih volitvah neke spremembe glede glasovnic godele; nosile bodo valjda tudi zadnje pečat in to ne samo od magistrata, temuč tudi od namestništva. S tem se v okom pride ponarejanju glasovnic, kakošnih so nasprotniki v teh volitvah neznansko dosti napravili ter jih mej volilce z napisanim imenom svojega kandidata delili.

Ali vse to ne ustavi nesramnega agitovanja, kajti nasprotniki bodo tem

bolj z denarjem delali ter kupovali glasovnice — največa čast za vsakega volilca je, biti nepodkupljiv in neodvisen ter voliti onega kandidata, o katerem je prepričan, da bode deloval v blagost svojih volilcev! Neodvisnost, nepodkupljivost in moštvo naj diči vsacega volilca — s tem si ves narod pridobi čast in zaupanje ter smatrati se mora zavednim in politično zrelim. Takih volilcev si mi sploh želimo in taki, upamo, bodo okoličani v prihodnje — njih geslo naj bode vedno — za Boga, dom in cesarja!

Volilec.

Deželni zbori.

Kranjski.

(XIII. seja, 13. januarja.)

(Konec).

Poslanec Šuklje poroča o plačah učiteljev na javnih deklinskih šolah mesta Ljubljanskega in v imenu finančnega odseka predloga:

*Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Solskima ravnateljicama na Ljubljanskih mestnih deklinskih šolah zviša se pričenši s 1. okt. 1886 letna plači na 700 gl. in dotedna tangenta se postavi v proračun normalno-šolskega zaklada za leto 1886.

2. Plače drugih učiteljev, podučiteljev in pomožnih učiteljev obdrže se v sedanjih zneskih.

3. V razbremenjenje normalno-šolskega zaklada se pozivlja slavni c. kr. deželni šolski svet, da nastavi na Ljubljanskih mestnih deklinskih šolah odslej tudi podučiteljev z letnimi dohodki po 70%, najmanjšje učiteljske plače Ljubljanske, vonenem razmerji, kjer je dovoljeno po §. 13. drž. šolskega zakona z dne 14. maja 1869.

Prva točka se sprejme brez ugovora.

Pri drugi točki se oglaši g. deželni predsednik baron Winkler in ugovarja trditvi v poročilu, kakor da bi bil deželni šolski svet protipostavno ravnal, ko je zauzal, da se imajo plače učiteljev vrnati po plačah učiteljev.

Poslanec Grasselli se zahvali g. predsedniku, da se je potegnil za Ljubljanske učitelje in polemizuje proti finančnemu odseku in poročevalcu ter stavi predlog, naj se druga točka omenjenih nasvetov glasi:

*2. Za ostalo učiteljsko osojje na deklinskih ljudskih šolah Ljubljanskih je v

proračun normalno-šolskega zaklada za l. 1886 postaviti avto, ktera za nje odpada po določilih c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 19. novembra 1885, št. 1930.

Konečno basedno imel je poročevalec Šuklje, ki je zagovarjal predlog finančnega odseka in poslancu Grasselliju opoznal, zakaj se ni za te nazore, ki jih je razvijal danes, potegoval v mestnem odboru?

Pred glasovanjem je še g. deželni predsednik dejansko popravil, da deželni šolski svet ni rekel, da je nepostavno v Ljubljani nastavljati podučiteljice, kakor mu je podtal g. poročevalec, ampak je le rekel, da sme sicer nastavljati podučiteljice, da pa ni primoran tega storiti.

Pri glasovanju se sprejme druga točka po nasvetu odsekovem; predlog Grasselli je postal je z 10 glasovi v manjšini.

Pri tretji točki dokazuje g. Grasselli, da je nepotrebna in celo v nasprotju s postavnimi deločbami, toraj predлага, naj se o njej prestopi na dnevni red. Poročevalci pravi, da za svojo osebo nima nič zoper ta predlog, ki se pri glasovanju tudi sprejme.

Na vrsto pride zatem poročlo finančnega odseka o proračunu normalno-šolskega zaklada za l. 1886. Prvi se oglaši g. Dežman in očita poročevalcu, zakaj ni povedal, koliko stroškov prizadevate novi nemški šoli v Ljubljani. Ti stroški bodo vsako leto večji ter konečno znašali do 5000 gl. na leto. Zahvaliti se imamo za nje g. deželnemu predsedniku, ki ni hotel potrditi sklepa hraničnice Ljubljanske, ki je hotela na svoje stroške napraviti tako šolo. Ker manjšina pri odgovoru na dotično od nje stavljeno interpelacijo ni smela pričeti razgovora o tem odgovoru in izraziti svojih nazorov, zato hoče to storiti pri tej prilik. V šolstvu je nezaslišano, da bi bila slavna vladna odbila ponudbe kake družbe, ki je hotela na svoje stroške napraviti šolo.

G. deželni predsednik odločno zavrne govornika, da je storil le svojo dolžnost; zoper njegov odlok je zdaj pritožba pri ministerstvu, in ako hočejo, se smijo potem pritožiti še do upravne sodnije. Nemško šolo je zauzal napraviti mestu, ker so jo nemški prebivalci zahtevali, in ako bi bila hotela hraničnice skazati mestu kako dobroto, naj bi bila to ponudbo storila mestu. To pa ne gre, da bi se sama vtilka v reči, ki ne zadevajo ujene delokrog. G. predsednik je govoril precej obširno in so mu narodni poslanci večkrat pritrjevali z dobro-klici.

Poslanec Luckmann je ponavljaj staro očitanja, da se pri nas zmerom pridržajo zarad jezika in da si oni pridobive vodstvo, ki v tem oziru najbolj kriče. (Klic: Ni

PODLISTEK.

Málaviká in Agnimitra.

Indijska drama Kálidásova
Na slovenski jezik preložil
dr. Karol Glaser.
(Dalje).

Paravrádžíká.
Neboj se za svojo stran, Ganadasu se nikakor ni treba umikati.

Kraljica.
Dobro, pa vendar mu to daje prevago, da je s kraljem v zvezi.

Paravrádžíká.
Pa to ti je treba uvaževati, da imaš tudi ti kot kraljica veljavno besedo.

Prelepi svet razširja žarno solnce;
Ker sveti dan jej daje svojo moč;
Ugaja pa nam tudi luna bleda,
Ko krije trudno zemljo temna noč.

Vidušaka.
Glej, glej, tu le prihaja kraljica s Paravrádžíkom, kralj.

Zarez lepo se sveti v mitem krasu
S Kaušniku v puščavniški obleki,
Enaka je trojici¹⁾ vedov, ki
Enotno²⁾ sveto vero spremjajo.

Rgveda, Samaveda in Jādžurveda.
Nauko enotnosti svetne duše (Weltseele)
in nje posloš bitij.

Parivrádžíká (pistopivši).

Zmaguj kralj.

Kralj.

Pozdravljam te častna.

Parivrádžíka.

Sto srečnih let preživi kot soprog,
Dhárini in krasne te zemlje
Obe rodile ste zarod krasán
Obe pošpežljivji ste močno.

Kraljica.

Zmaguj soprog, zmaguj.

Kralj.

Dobro došla. (*Parivrádžíko zapazivši*).

Sedi, prečastna.

(Vsi sedejo).

Ratij.

Učitelja plesa, Haradatta in Ganadasa se pričkata, kdo družega nadkriljuje v umetnosti. Ti razsodi.

Parivrádžíka.

Dovolj je zasmehovanja. Ali se žlahtni kamen iz mesta na kmete pošilja v presojo?

Kralj.

Ne tako. Ti, seveda: si učena Kaušniki, jaz pa in kraljica sva pristranska.

Oba učitelja.

Pravo je zadel kralj. Ti si dovolj nepristranska, da moreš najine vrline in slabosti pravično razsoditi.

Kralj.

Začnite tedaj pravdo.

Parivrádžíká.

Kralj, umetnost plesalcev se izkazuje v djanju; zakaj je treba tukaj mnogo besedi?

Kralj.

Kaj misliš, kraljica?

Kraljica.

Če me vprašaš, moram odkritosčeno reči, da mi nijun preprič nič ne douga.

Ganadasa.

Ne stori mi te sramote, kraljica, da bi me glede na umetnost v eno vrsto stavila ž njim.

Vidušaka.

Poglejmo si prepri kozlov; saj ni treba, da zastonj dobita plača.

Kraljica.

Prepri ti pač ne ugaja?

Vidušaka.

Le ne tako vročekrvno. Če se dva po hotna oroslana poprimeta, ne bode prej miru, dokler eden ne podleže.

Kralj.

Ti veš, kraljica, kako izvrstno znata oba vadiči svoje ude.

Kraljica.

Da.

Kralj.

Kakšne dokaze moreta še dalje navesti?

Parivrádžíká.

To bi rada pove la.

Mogoče je, da je kdo spreten sam,
In drugi pa izvrstno da uči;
Kdor pa združuje lastnosti obe,
Tak stavi redno se na celo vsem.

Vidušaka.

<p

res!) Nemci v mestu nimajo več besedo, ker nimajo zastopnika v mestnem odboru.

G. Deželni predsednik zavrne Luckmannu, da občaluje, da nimajo Nemci nobenega zastopnika v mestnem odboru, da so se pa sami umaknili iz njega in se obenje vdeleževati volitve.

Tudi Dežman se še enkrat oglasi in ponavlja svojo oditanja, pa g. deželni predsednik mu odgovarja, da mu je g. Dežman odital, da je samovoljno ustavljal sklep hranilnice Ljubljanske, to ni res, on je ravnal po postavi.

Dr. Papež nasvetuje potem konec obravnave, ki se tudi sprejme.

Konečno govorji še poročalec, ki povdaja, da darilo hranilnice ne bi mesto nič pomagalo, ker bi moralo mesto nemško solo napraviti, ko bi bila tudi hranilnica napravila tako šolo. Potem se sprejme posamezne točke proračuna; pri podporah predloga g. Stegnar sveto 1900 gl. pomnožiti na 2500 gl. Toda ta predloga ne obvelja in se sprejme prvočno odmerjenih 1900 gl. Pri 600 gl. zaneobligatni poduk slovenščine v nemških in nemščini na večrazrednih slovenskih šolah predloga g. Dežman, naj se reče sploh za neobligatni poduk v drugem deželnem jeziku. Tudi g. Luckmann trdi, da se v finančnem odseku ni tako sklenilo, kakor stoji v poročilu; to ta pri glasovanju se sprejme nasvet odsekov. Nekaj narodnih poslanec se je glasovanja ziržalo.

Pri dohodkih nasvetuje poslanec Kersnik sledično resolucijo:

Deželnemu odboru se naroča preveriti, kako bi se uvedla primerna kontrola proračunjenja doneskov od zapuščin k normalno-šolskemu zakladu, in poročati o tem v prihodnjem zasedanjiju.

Ta resolucija se sprejme.

Konečno se potrdi ves proračun in se sprejme naslednji predlog finančnega odseka:

1. Proračun normalno-šolskega zaklada za leto 1886.

s potrebitino 254775 gl. 83 kr.

z zaklado 18815 • 40 •

In s primanjkljajem 235960 gl. 43 kr.

ali v okrogli svoti 235961 • — •

se odobri.

2. V pokritje tega primanjkljaja pobrala se bode 1. 1886 10%, naklada na celo predpisano svoto vseh neposrednih davkov, tedaj zlasti od rednega zneska z vsemi prikladami vred pri zemljiščem, pri hišno-razrednem in pri davku od hišnih najemščin, pri pridobitvini in dohodkarini po vsej deželi. Nedostatek v znesku 97721 gl., kateri se potem še pokaže, naj se pokrije iz deželnega zaklada.

3. Deželnemu odboru se naroča, pridobiti sklep pod točko 2. najvišje potrjenje.

4. V podrubrikah 1., 2., 3., 4., 6., 7., 8. rubrike II. »Potrebščina« dovoljuje se c. kr. deželnemu šolskemu svetu revirement po dogovoru z deželnim odborom.

5. Dovoljuje se, one potrebščine normalno-šolskega zaklada za leto 1885, ktere so nastale vsled veljavnih naredeb deželnega šolskega sveta in deželnega odbora, pokriti iz blagajničnih zastankov leta 1885.

(XIV. seja, 14. januvarja).

Preberi se potrdi se zapisnik zadnje seje, potem se razdelejo vloge in petice, med katerimi ste dve peticij 15 občin Zatiškega okraja, da bi okr. jna sodnija ostala v Zatiščini in da bi se vojaški novinci nabirali v Zatiščini.

Potem poroča g. Luckmann o prošnji konsorsija mizarjev, ki so bili prevzeli mizarska dela v Rudolfinu, da bi se jim izplačala odškodnina 2209 gl. 27 kr. za zgubo, ki so jo pri omenjenih delih imeli. V imenu finančnega odseka nasvetuje poročalec, naj se jim povrne 75 odstotkov. Baron Apfaltner ugovarja nasvetu, in nasvetuje samo 50 odstotno povračilo, toraj polovico tega, kolikor miz. ji prestro proti temu, da bode od te svote ležla plačala 25, hranilnica pa drugih 25 odstotkov.

Poslanec Detela podpira ta predlog, ki ga je zagovarjal že v finančnem odseku. Pri glasovanju res tudi obvelja nasvet barona Apfaltnera.

Dalje poroča Luckmann o zapisnik g. Viktorja Smoleta za Rudolfinum in se sprejme sledični nasveti brez ugovora:

1. V Rudolfinu se obesi v večni spomin podoba g. Viktorja Smoleta, (ki je vse svoje premoženje zapustil deželnemu muzeju).

2. Stroški, ki jih je imel ali jih bo zarad zapuščinske obravnave še imel muzealni zaklad, se odobre.

3. Ponučba gospic Balbine Smoletove, ki ima užitek zapuščinske do svoje smrti, pa je bogato zbirko ranjkega takoj ponudila muzeju in le prosila, da se ji v last prepuste nektere reči, se po vsem sprejme in se deželnemu odboru naroča, naj zbirko prej ko mogoče prevzame in gospici Smoletovi od nje zaznamovane reči prepusti v last.

4. Deželnemu odboru se naroča, naj v porazumljenju z gospicami Balbino Smoletovo kolikor more dobro proda hišo in travnike, naj denar naloži v državnih papirjih in njih obresti izplačuje Balbini Smoletovi do njene smrti.

Poslanec Luckmann zatem še poroča

o stavbi muz. Rudolfin in v imenu finančnega odseka nasvetuje to-le:

1. Deželnemu odboru se da odveza za 28.040 gl., ki jih je za zidanje opravljeno več izdal, kakor je bilo dovoljeno.

2. Nasvetovani več stroški se s tem pogojem dovolijo, ako polovico teh stroškov prevzame hranilnica. Ti stroški so: za notranje upravo 13000 gl. za vnanje nasade 1000 gl. za obzidje in žležno obmrežje 7000 gl. za barvanje vnanjega lica 600 gl. za dela v veži in ob stopnicah 250 gl. za mreže nad vrati 600 gl. za plinovod 2400 gl. za makadaniziranje ceste 400 gl.

3. Deželnu odboru se naroča, da iztira pri zasebnikih naloženih 3410 gl. muzealnega zaklada.

4. Slavnih hranilnic se izreka zahvala za zneske, ki jih je dovolila za zidanje Rudolfin in se vnovič prosi, naj bude po dovršenem zidanju sploh poravnala polovico vseh stroškov, kakor je bilo sklenjeno pri občem zboru 12. marca 1885.

5. Drugi del stroškov, kolikor presegajo zaklada 117.778 gl. 27¹, kr. in se ne bo morda poravnal s prostovoljnimi doneski, naj se prevzame na deželni zaklad kot brezobrestno posojilo, ki naj se bo ob svojem času v letnih zneskih vračalo iz dohodkov muzealnega zaklada.

6. Drugi sklepi deželnega zбора, ki zadevajo zidanje, ostanejo veljavni.

7. Stavbenemu mojstru Viljemu Trestu se izreka priznanje za dovršeno delo.

8. Deželnim uradnikom, ki so imeli opraviti pri tej stavbi se dovolijo nagrade, in sicer naj dobri: deželni inženir Vičel 350 gl., inženirski asistent Hrasky pa 250 gl. ki naj se jima izplačajo na račun stavbenega zaklada.

Poslanec dr. Poklukar v daljšem govoru graja gospodarstvo z muzealnim zakladem, in nasvetuje, naj se 5. točka spremeni tako, da se bo to posojilo deželi vrnilo niz muzealnega zaklada.

Poslanec Dežman zavrača trditve predgovornika, pravi, dežela mora kaj storiti za muzej, za katerega je hranilnica dovolila tako velike zneske.

Poslanec Detela podpira predlog Poklukarjev.

Poročalec Lukman v konečni besedi omenja, da se stavbeni stroški niso prekorčili, da je bilo to že dovoljeno, kar je potrosilo. Kar zadeva predlog Poklukarjev, ni bistveno nobenega razločka, prihodnji deželni zbori bodo storili, kar bodo hoteli in se ne bodo menili za sklepe sedanjega zebra. G. Smole menda ni misil svojega premoženja zapustiti za zidanje muzeja, ampak za pomnožanje zbirk.

Pri glasovanju se sprejme nasveti finančnega odseka predlog dr. Poklukarja padel je s 13 glasovi proti 17.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Novi dalmatinski deželni namestnik baron Cornaro je po poti skoz Reko 30. januvarja došel v Zader ter bil sprejet, kakor pristova cesarjevemu namestniku. Še tisti dan je prevzel opravila deželnega namestništva.

V državnem zboru dne 28. m. m. razdeljena predloga, glede varstva malih kmetij je velika dobrota kmetijstvu. Po tej predlogi, ako postane zakon, ne bo smel upnik dožniku po dražbi prodati vsega posestva, ampak mu bo moral pustiti toliko, kolikor je neobhodno potreba, da bo mogel sebe in družino živiti. Dajte določa predloga, da se po dražbi ne sme prodati nobeno posestvo, iz katerega bi se tako malo skupilo, da se poplatijo le odvetniki ne pa tudi upnik, ker čemu bi se dolžniku jemalo posestvo, upnik pa se ne bi poplatil.

V državnega zebra dotičnem odseku sta bila 30. januvarja t. l. na dnevnem redu razen zadevočih prošenj cesarska ukaza od 18. maja in 5. septembra 1885, zastran podpor v Galiciji po povodnji poškodovanih in zastran državnega doneska za dela na Edavi in reki Eisack. — Proračunski odsek se je uže ustanovil in drugi odseki prično tudi to dni svoja delovanje.

Poslanec Plener je povabil manjšino proračunskega odseka k pogovoru, da se določi postopanje pri proračunskej razpravi.

V poslanskih zbornicah državnega zebra je vladna predloga zakonsko osnovno zastran določb o obči nevarnih socijalističnih težnjah, potem zastran kazenskega postopanja o tej zadevi, in zastran zavorovanja bolnih delavcev.

Okraino sodišče Sechshaus je prosilo naj se dovoli kazensko postopanje zoper poslanca Friderika Suess zarad razdalitve čestti. Načelnik se je gorkospominal umr-

šega poslanca Kusy-a. Zbornica je poten izročila vladino predlogo, glede dolžnosti dohodnine državnih železnic davkovskemu odseku. Matušev predlog, zastran disciplinarnega postopanja zoper suplente srednjih šol, izročil se je proračunskemu odseku. Heilsberg je predlagal in Sturm ga je podprt, naj se ta predlog izroči posebnemu šolskemu odseku, a ta predlog se je zavrel. Ljubljanski predloga glede oskrbovanja gotovin maloletnih in olajšave pri hišnem davku, sta se izročila pravosodnemu, oziroma davkovskemu odseku.

Vnanje dežele.

O bolgarskem pralažji se 30. januvarja iz Carigrada poroča, da se uprava v vzhodnej Rumeliji združi z bolgarsko upravo; bolgarski knez bude imenovan za sultanova general lajtenanta v vzhodnej Rumeliji za nedoločen čas. O zvezzi zoper Srbijo in Grško pa ni govora. Nepodvrženi, skoraj popolnoma turški deli okraja Haskej bi se združili z drinopoljskim okrajem, vendar pa to še ni določeno. Burgas bi dobil turško posadko, ki bi bila pod knezovim poveljstvom. Turško-bolgarski dogovor bi se predložil konferenci, da ga potrdi. Potem pa bi prišel knez Aleksander v Carigrad kakor sultanov gost in bi bil z vso četrtjo sprejet. Sicer ni še vse to v popolnem redu, ali na obeh straneh se čuti potreba sprave i zato ni dvomiti, da se ta doseže.

Iz Belgrada se poroča 1. t. m., da so velevlasti poslale srbske vladi skupno noto. V tej noti velevlasti izrekajo, da so v znanje vzele odgovor, s katerim se srbska vlast protivi priporočilu velevlasti, da pa zoper soglasno izjavljajo, da ne odobrujejo vojne, pa naj jo počne kdor hoče, napadence pa bodo branile, in naj se vojna sreča obrne, kakor hoče, nikoli ne privole nobenje državi nobene pridobitve.

Na ruskom poljskem se je v letu 1885 osnovala socijalno-revolucijska propaganda mej delavci. V Varšavi in drugih mestih, kjer prebiva mnogo Poljakov, ustvarile so se socijalno-revolucijske zadruge, ki so pošljale poslance v društvo za varstvo delavcev; poseben sod je moral sklepiti o prepirih mej delavci in gospodarji ter je izdajal svarila in celo smrtnne obsojbe. Ker so bili pa načelniki teh zadrug zasačeni in v zapor posajeni, propale so te zadruge, iz njih pa se izčimilo društvo proletarijat, ki je postopal velezdajsko. Gospodarji to ni ostalo tajno, okoli 200 osob je bilo zapletenih v budodejstva, od teh se je 29 glavnih sokrivcev izredilo vojnemu sodišču. Pri preiskavi se je dokazalo, da je proletarijat več ljudi nmaril, ali vsaj poskusil umoriti. Glavni vodja je bil neki Kunicki, ki je bil s petimi glavnimi udeleženci 8. decembra m. l. k smrti obsojen.

Iz Aten se preklicuje vest, da se je grška vlast zbral in sklenila ustrezni željam velevlasti. Ona ni storila nič, kar bi moglo kazati na promembo nje politike, v katerej jo podpira kralj in grško ljudstvo.

V grško morje so velevlasti uže poslale vojno brodovje, da ubranijo vsak napad grškega vojnega brodovja na turško posestvo, in sicer je poslala Angleška 6, Italija in Francija vsaka 4, Avstrija, Nemčija in Rusija pa po 3 vojne brodove.

V italijanski poslanski zbornici je 30. januvarja grof Rabilant izjavil, da bo vlad glede Masavah po dozdanju poti hodila, ali ona ne misli dalje seči, ali sedanjega stanja promeniti. Poslanstvo k abisinskomu kralju ima namen, razmere ž njim zboljšati in ga prepričati, da Italija želi slogan ž njim, i da ne bi trpela, ako bi on druge postopal.

V nemškem državnem zboru se je 29. m. m. nadaljevala razprava o izganjanju Poljakov. Stablerski je izjavil, da se ne more dokazati, da hočejo Poljaki siloma pruske meje predragačiti, vendar pa se ne odpoveduje zopetnej ustanovitvi poljske države. Minister Puttkamer je odgovoril, da je taka izjava velezdajška. Bismarck je naglašal, da je ustanovitev poljske države po zakonitej poti nemogoča.

Angleška kraljica je odstop ministerstva sprejela ter narcila Gladstonu, naj sestavi novo ministerstvo.

Iz Londona se poroča, da novo ministerstvo dovoli Ircom, da se sklice v Dublin poseben deželni zbor, da se v njem urede irska pravila, to pa le pod tem pogojem,

da se državna celokupnost ne moti i da se ne dotaknejo vladarske pravice. — Mi menimo, da je to zelo potrebno. Irska je uže dolgo časa Angleške Ahilova peta, ker je bila preveč zatirana. Z silo angleška vlast ne opravi več mnogo, krivica, ki se je Irske vedno godila, maščuje se strašno uže zdaj nad Angleži, tako sicer, da je Irska postala Angležem velika nadloga in zelo nevarna. Angleške tedaj ne ostane druga, nego z Irči se z lepa pobogati in odpraviti stare krivice, ki so se na tem zelenem, a kako zatiranem otoku godile.

DOPISI.

Iz Rojana 1. februarja. — (Domča veselica). — Oče pust je ogrel glavo nekoliko tudi Rojančanom, katerim se ni dostenjno zdelo pustiti ga kar na miru, naj ide svojo pot, da ne bi ga nekoliko praznovali, radi česa so priredili v soboto, 30. p. m. veselico v dvoravi g. Matije Boleta. Omenjena dvorana je bila lepo razsvetljena in odčlena se zelenjem in raznovrstnimi zastavami ter preprogam in na rodnih barvah. Udeležbe je bilo precej, tako, da so bili vsi prostori polni.

Veselični spored je bil prav lep in primeren; po godbi, ki je zasvirala nena domestiljiv naš »Naprej«, deklamovala je v ohčno zadovoljnost gospica Jožefina Slobec od Ferluga nad Rojanom; zatem je pevki zbor vrlo zapel Hajdrhovo »Jadransko morje«; Klinar-jevega »S

Domača in razne vesti.

Prešvitla cesarica. kakor z radostjo čujemo, pride 6. t. m. v Miramar ter ostane tu več časa.

Petrjem volitv. Za načelnika tržaške trgovinske zbornice zopet izvoljeni baron Reinelt je bil potren, enako tudi njegov namestnik Vucetic pl. Bielitz.

Slovenski doktorand g. Matija Murko je tako srečen, da mu je Nj. cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo uajmilostiljevje dozvolilo slavno-nano promocijo doktorom filozofije pod Svojimi najvišimi avspicijami; vršila se bo 8. februarja 1886 ob 9 uri zvečer v dvorani akademičnega senata c. kr. vseučilišča na Dunaju.

Postanec I. okraja, g. Križanac se je v mestnem zboru vselel mej. g. Abrama in Živca in se je nekda izrazil, da bode postopal složno se svojimi kolegi okolškimi poslanci. Tudi je bila v oficijskemu listu »L'Adria« neka izjava, ki oporeka »Solobardie«, pa zatrjuje, da se g. K. ne izveneri Slovencem. Nai si bode, kakor hoče, mi še enkrat ponavljamo, da g. K. ne silimo, naj stori, kar mu lastna pamet veleva.

Prva seja novega tržaškega mestnega zastopa je bila zadnjo sredo opooldne. Odprlo jo je dvorni svetovalec vitez Rinaldin ter povabil najstarega svetovalca, najprevzame načelninstvo.

Gosp. Viktor De Rin prevzame tedaj načelninstvo kazčo na mestni statut, ki njega

kakor najstarega, kliče na načelninstvo in

prosi potrežljivosti svoje tovarisce. Gg. dr.

Angeli in Brunner, kakor najmlajša uda,

določita se, tudi po določilih statuta, za

perovodji. Potem pride na dnevni red edina

točka, volitev dveh preglednih komisij,

ena za mestne, in druga za volitve v

okolici. Pri volitvi za mesto se je

otdalo 49 glasovnic in bili so v ko-

misijs z vsemi glasovi izvoljeni gg.:

dr. Consolo, dr. Nobile, dr. Pervanoglu in

vitez Stalitz, dr. Righetti pa z 48 glasovi;

pri volitvi za okolico je bilo oddanih tudi

49 glasovnic in so bili z vsemi glasovi

izvoljeni gg.: dr. Piccoli, dr. Janowitz, dr.

d'Angel; z 48 glasovi pa: gg. Richetti in

Vierthaler. Komisiji ste se takoj ustavili.

Nazadnje je načelnik še naznani, da mu

je volilne spise c. k. deželno namestništvo

uze izročilo in da je uže ukazal sestaviti

oznanko, s katerim se volilci vabijo, naj

v osmin dneh vložte morebitne pritožbe

zoper eno, ali drugo volitve, in seja se je

zaključila.

Slovenški poslanci so bili od večine

jako prijazno sprejeti mej njimi posebno

g. Abram. Iz gotovega vira se siši, da se

mej Progresisti osnuje zmernejša stranka,

katera bo je prezirala kričade a la Angeli,

Raskovič itd. Na to se tudi nekda dela

v patriotskih krogih. Die Ausdünung

ist so furchterlich, dass man nicht sehen

kann, wo eigentlich der Wald beginnt.

Razpisana je služba višega

paznika v jetrušnicah tuk. c. kr. deželne

sodnije. Prošnje do 1. marca.

Zrehanje za prihodnje mo-

vačenje bode v petek dopoludne ob

deseti urji v mornarični vojašnici v starem

Lazaretu. Njega se imajo udeležiti vsi v

letu 1886 rojeni, stavi podvrženi mladenci,

tudi tisti, ki prosijo za začasno oprostitev

od vojaščine, ali pa poslati zastopnike.

Zrehanje se začne z imeni, ki se začenjajo

s črko E in se bo nadaljevalo do črke Z,

potem pa od črke A do D.

Tržaškega „Sokola“ veliki

ple v ponedeljek 1. t. m. v prostorijah naše

čitalnice bil je v pravem pomenu besedil

zijen. Krasni, lepo odčleni prostori, iz-

vrstna godba, venec v resnicu lepih in

elegantnih gospic, naša zdrava in krepka

mladina, deloma v dijnejših sokolskih oblikah,

deloma uprav fino salonsko napravljena —

vse to in v resnicu fino obnašanje naše

mladine, dalo je plesu utis prave elegancije

parjene z naravnim veseljem. Plesalo je

četvorko navadno do 80 parov, ali gledal-

cev in gledalki bilo je v dvorani in na

galjerijah gotovo nad 200. — Videli smo

te dni tudi ples Italijanske mladine obrtniškega stanu, pa reči moramo, da se niti

od daleč ne morejo meriti s plesom »So-

kola«, kar je dokaz, da Slovenec lečko

še boljše v omiki napreduje, ako svoji

majki zvest ostane, nego da se v tujih

krogih lovi. Čestitamo vremu našemu »So-

kolu!«

Concert pevskega društva

Zore iz Vrdele v gledališču »Fenice« je bil k ljubu temu, da smo imeli v Trstu te večer še dve drugi veselici, precej dobro obiskan.

Kar se tiče petja priznavamo srčno

radi, da je bilo ono povsem krasno in iz-

borno. Posebno nam je dopal glas g. Ve-

koslavu Lovrenčiču, ki je jako milo in ob-

čutljivo pes. Tudi mešani zbor se je pel

dost dobro, samo deklic je bilo letos mnogo

manj, nego lani. Hajdrihov: Pod oknom,

pel so joko natančno in z povorkom.

Gospica Tonica Nadlikova je sicer dobro

deklovala »V peplinje noči«, samo

nekoliko bolj podali bi bilo treba. Ta

mlada gospica ima izreden talent za dekla-

macije, in je tudi to v občino zadovoljnost

prednašala. Pravega okoličana je pa pred-

stavil g. Stanko Godini. Na desnej je imel štiri krepke mladenice, na levej, pa štiri krasne deklice v narodnej noši. Najprije se je spominjal, kako je bilo še pred 15—20 leti, da je okoličan bil še običen po starej Šegi, danes pa, da se vse nosi uže po mestno. Prav pošteno je vdrbil po Italijanski stranki, ki je z svojim polzim duhom tudi našo divno okolico okužila. Navduševal je okoličanke, naj uže zgodaj svoje milje deci vcepijo ljubezen do materinskoga jezika, in do svojih rojakov. Njegovemu lepemu govoru je občinstvo vedno pritrjevalo. Igra: »Ena se nema omožiti«, bila je v obče prav dobro igrana, posebno je izborno rešila svojo analogo gospica Kobalova, katerej so gospice Piano, Zorza in Nadlik vedno lepo na strani stale. Prav ob jedanajsteti urji je pa lahkih nog priplesalo 11 parov zalih deklic in mladičev uže v prekrasnej narodnej noši. Bili so uprav frenetično pozdravljeni. Ples je jako pri prost, ali v tako divnej oblike se je pa občinstvu tako dopal, da so ga moral ponoviti. S plesom »Monfrina« je bil program končan. Počastili sta ta koncert c. kr. dvorni svetnik g. R. Naldini in gospod namestniški tajnik Conti.

Srečno nas veseli, da je okoličansko društvo nastopilo samostojno v mestu. Upamo, da bude to lepo društvo vspešno delovalo za svoj razvoj. Sploh pa je le ena beseda od vseh navzodi, da je bil koncert za tako društvo jako slijaven. Bog živi »Zoro« še na mnoga leta!

Tržaške novosti:

V Ameriko je odšel pred ne dolgo nek Slovenski krčmar v Trstu; ženo pa je pustil v Trstu in je naprej krčmarila. — Toda napravila je intimno znanost z dvema gospodoma, katera pa sta eden druga na izkorovala. — Predstinočen je bil eden obeh rivalov v stanovanju krčmarice, drugi je to zvedel, hitro se podal na stanovanje krčmarice in tam z nožem napadel njo in svojega rivala ter oboj ranil, v borbi pa tudi sam dobil pod rebra. Zadnji akt te komedije se bode vršili pred sodnijo.

Policijsko. 20 letnega čevljarija Aleksandra S. so zaprla, ker je pretepal soboto v noči dva svrača brez vsega uzroka. — Dva fakina sta se stepila, a eden obeh se je boril se zobmi ter svojem drugu se zobmi oko tako poškodoval, da poškodovan zdaj v bolnici leži. Policija je stekliša zaprla. — Policija je zaprla te dni 6 malovrednih uzmovičev in pretepalcev, mej zadnjim 2 peka rodoma iz Komna. — Zaprla pa je tudi 4 usmiljene.

Gospodarske društvo v Škednju bode imelo svoj letni občeni zbor v nedeljo, 28. februarja v gostilni g. J. Sancina (Nemca), ob 11 uri dopoludne dnevnih red: 1. Nagovor predsednika, 2. Poročilo tajnika, 3. Denarničar položi letni račun, 4. Volitev novega odbora, 5. Posamezni predlogi.

Iz Kopra nam pišejo: Ni čudo, da irentarski listi in privatni irentarji pišejo i govore proti vsem, kar je slovenskega in za dobro Slovanov, ali nikakor se ne more opravičiti, da to tudi v cesarskih kraljevskih uradih delajo.

V Kopru je uže drugo leto »hranilnica in posojilnica«, zadruga ustrojena, da se pomore našim kmetom. Njih večina ne zna pisati, pa morajo ali k. c. kr. sodniji ali pak k. c. kr. notarju, da jim legalizuje podpise na menjicah. Uže večkrat se je dogodilo, da so se ljudje tožili pri odborih, da jim sodniki uradniki neradi legalizirajo, da jim govoré, da nemajo časa za to delo, da zato niso plačani, da so uže ob 11 uri pred poldne — zaprti protokoli. Nadalje ti isti uradniki strašijo ljudi, da ne bi smeli jemati debarja na menjice, da bodo uže videli, kaj to pomenja in podobno.

Odborniki so jih napotili, naj se nikdar ne ustrašijo sodniškega uradnika, naj zatičevajo, in ako tega nečajo, naj gredo k sodniku. To je uže v posameznih slučajih pomagalo. Ko so se uradniki protivili legalizirati podpise in ko so jim ljudje rekli, da pojetejo k sodniku, potem so našli časa in legalizirali so podpise. Vendar bi čas bil, da to protivilje in bujskanje za svelej preneha in za to opozorja se stem javno velemožnega gospoda sodnika na to postopanje njemu podložnih uradnikov.

Ako je c. kr. sodnija dolžna legalizovati podpise, kakor je v resnicu, potem se ne sme temu nobeden protiviti in gg. uradniki so v resnicu poudari, da to, da legalizirajo podpise, ker všečajo plačo za vršenje svojih dolžnosti, a v te dolžnosti spadajo tudi legalizacija podpisov. Ali oni menda nočejo škodovati drugim posojevalcem, ali je njihova ljubezen do takih projevalcev za 100 po 100 tolka, do bujskajo proti posojilnicu zavoljo njih? Tega ni misliti o c. kr. uradnikih, ali ta misel more še je takrat biti povse breztemeljna, ko bodo gg. sodniški uradniki brez ugovorov in brez bujskanja do 12 ure ob nedeljah legalizirali podpise.

To naj za sedaj zadoščuje. Ako pa se še ponovi, potem se store drugi koraki.

Slovenska čitalnica v Gorici vabi k besedi s plesom, katero prirediti v novih društvenih prostorih v soboto, dne 6. februarja 1886. Pričetek ob 8. uri zvečer. Spored besede: 1. »Večer na

Savis uglasbil pl. Zajc, svira vojaška godba. 2. Pozdrav. 3. »Popotna pesem«, uglasbil J. Kocjančič, poje moški zbor. 4. Koncertni komad na citrah. 5. »Kam Pa«, uglasbil Kam. Mašek, samospav se spremiščevanje na glasoviru. 6. »Hrvaticam«, uglasbil pl. Zajc, poje zbor se samospavom. 7. »Telegram«, vesela igra v enem dejanju, poslov. J. Stare. Ples. Pri besedi in pleasu svira godba c. k. pošpolka št. 62. Opomba: Med počitkom bode banket. Kdor se ga hoče vdeležiti, naj se oglaši do sobote o poludne.

Iredentarsko iz Gorice. V sredo dne 27. januarija t. l. je goriško vodstvo dobrodelnih zavodov (Commissione di Beneficenza), kojemu je na čelu mestni župan dr. Maurovič, razglasilo vabilo h koncertu v društvenem gledališču v Gorici z udeležbo slavne violinistinje Signora Metaura Torricelli, che ha destato un vero fanatismo ultimamente a Trieste e nelle altre principali città d'Italia, to je, katera je te dni vzbudila pravi fanatizem v Trstu in v drugih znamenitijih mestih Italije. Na vabilu, katero je nekda sestavil mestni župan Favetti, je podpisani zgoraj imenovan g. župan. — Zarad te netaktnosti so vse najboljše rodbine izostale tisti večer in dobrodelni koncert je napravil flajško. Skoro ni mogoče misl

